

Bölüm I

Kıbrıs Türk Federe Devleti Kurucu Meclisi'nin 25.7.1975 tarihli oturumunda geçirilen "1975 Asgari Ücretler Yasası", Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı tarafından Anayasanın 74'üncü maddesi gereğince Resmi Gazete'de yayınlanmak suretiyle ilan olunur.

Sayı 22/1975

ASGARİ ÜCRETLER YASASI

(22/1982, 37/1993, 45/1994 ve 47/2001 sayılı Yasalarla değiştirilmiş şekliyle)

Kıbrıs Türk Federe Devleti Kurucu Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

- Kısa İsim 1. Bu Yasa, "1975 Asgari Ücretler Yasası" olarak adlandırılır.
- Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
47/2001 "Asgari Ücret", işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçi ile eşinin ve bir veya iki çocuğunun yeterli beslenme, sağlıklı konut, giyim, aydınlatma ve ısıtma, ulaşım, çağdaş düzeyde sağlık servisi, eğitim kültür, dinlenme, eğlence ve benzeri temel gereksinmelerini geçerli fiyatlar üzerinden karşılamaya yetecek miktarda olmak üzere bu Yasanın 3'üncü maddesi kuralları uyarınca saptanan ücreti anlatır.
"Bakan", Bakanlar Kurulunun Çalışma İşleri ile görevli Bakanını anlatır.
"Çıracak", 15 - 17 yaşları arasında olan ve iş başında eğitim koşulu ile işe alınan kişiyi anlatır.
"Mahkeme", yetkili Kaza Mahkemesini anlatır.
"Tezgahtar", perakende veya toptan satış yapan işyerlerinde malın tanıtılması, alıcıya sunulması veya derlenip toparlanmasını sağlayan kişiyi anlatır.
- Asgari Ücretin Saptanması 3. Asgari Ücret, "Asgari Ücret Saptama Komisyonu" tarafından saptanarak Bakan tarafından, Bakanlar Kuruluna sunulan ve Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konan ücrettir.
- Asgari ücretin kapsamı 4. (1) "Asgari Ücretler Saptama Komisyonu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yılda en az bir defa olmak üzere, asgari ücreti saptar.
22/1982 (2) Komisyon, asgari ücreti saptarken aşağıdaki esaslara dayanarak yapar;
(a) Devlet Plânlama Örgütü ile Ticaret Bakanlığınca saptanan geçim indeksi;
(b) İşçi ve ailelerinin insanca yaşam için gereksinmeleri;
(c) Hayat pahalılığı ve genel seyir;
(d) Çalışanların yasalara dayalı olarak elde ettikleri sosyal güvenlik menfaatleri;

- (e) Verimlilik, istihdam ve devamlılık gibi benzer ekonomik faktörler;
- (f) Çalışanların, Ulusal gelirden sosyal adalete dayalı pay alabilmesi ;

İşverenin sorumluluğu
4.22/1982

5. Bir işveren veya işveren vekili, saptanan ve ilan olunan asgari ücretlerden daha az bir ücret ödeyemez.

Aynı işi, aynı koşullar altında yapan erkek ve kadın işçilerin asgari ücretleri arasında bir ayırım gözetilemez.

Hizmet sözleşmelerine ve toplu iş sözleşmelerine, asgari ücretlerden daha düşük ücret ödenmesini öngören hükümler konamaz.

İşçi ve işverenler, her zaman, gerek bireysel ve gerek topluca iş sözleşmeleri yolu ile asgari ücretin üstünde ücretler saptamakta serbesttir.

İşverenler, işçilere toplu iş sözleşmesi ve/veya hizmet akitleri ile sağlanan fiili ücretler dışındaki yemek yardımı, evlenme yardımı, çocuk yardımı, aile yardımı, elbise yardımı ve benzer sosyal yardımlar nedeniyle asgari ücretten herhangi bir indirim yapamazlar.

Asgari ücretin günlük ücret olarak saptanması
4.22/1982

6. Asgari ücretin “Bir günlük ücret” olarak saptanması asıldır. Aylık, haftalık, saat başına veya parça başına veya yapılan iş tutarına göre ücret ödenmesi gibi durumlarda gerekli ayarlamalar bu esasa göre yapılır.

Parça başına veya yapılan iş miktarına göre hesaplanan asgari ücret aynı nitelikteki işlerde normal bir iş günü için saptanan asgari ücretten az olmaz.

Asgari ücretin saptanmasında ki esaslar
5.22/1982
3.37/1993
2.45/1994

7. Asgari Ücret Saptama Komisyonu, bir yıldan fazla olmamak üzere uygun aralıklarla asgari ücretleri saptayıp Bakanlar Kuruluna tavsiyede bulunur. Bakanlar Kurulu, Komisyonca, saptanan asgari ücreti, en geç yedi gün içinde Resmî Gazete’de ilân ederek on günlük itiraz süresi tanır.

On gün içinde herhangi bir işçi veya işveren sendikasıca itiraz yapılmazsa, ilân edilen asgari ücret kesinleşir ve Bakanlar Kurulu asgari ücreti Resmî Gazete’de yayımlar.

Bakanlar Kurulu, on gün içinde itiraz olursa veya saptanan asgari ücretin yeniden görüşülmesini talep ederse, yedi gün içinde yeniden bir saptama yapılması için konuyu bir kez daha Komisyona havale eder. Komisyon kararı verildikten en geç yedi gün içinde Bakanlar Kurulu yeniden saptanan asgari ücreti o dönem uygulanacak asgari ücret olarak Resmî Gazete’de yayımlar.

Ancak bu Yasanın 4’üncü maddesinin (2)’nci fıkrasında belirtilen esaslarda önemli değişiklikler olduğunun Komisyonca kabul edilmesi halinde Komisyon, asgari ücreti yeniden saptayabilir. Asgari ücret yeniden saptanmadığı takdirde saptanan asgari ücretin uygulama süresi ait olduğu yılın sonuna kadardır.

Asgari ücret bir yıl içinde en çok üç defa saptanabilir.

Asgari Ücret Saptama Komisyonunun kuruluşu

8. (1) Bu Yasadaki kurallara bağlı olarak asgari ücretleri saptamakla görevli on beş üyeden kurulu bir “Asgai Ücret Saptama Komisyonu” kurulur.

Asgari Ücret Saptama Komisyonu'nun beş üyesini, biri çalışma işlerinden sorumlu Bakan veya onun temsilcisi olmak kaydıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu atar, beş üyesini bünyesinde en çok işçiyi temsil eden en üst derecedeki işçi sendikası değişik işkollarından ve beş üyesini de bünyesinde en çok işvereni temsil eden en üst derecedeki işveren sendikası değişik işkollarından seçerler. Komisyon başkanlığını çalışma işlerinden sorumlu Bakan veya onun temsilcisi yapar.

- (2) Komisyonda temsilci bulundurmakta olan taraflar uzman veya danışman getirebilirler. Ancak bu uzman veya danışmanların oy verme hakları yoktur.

- (3) Asgari Ücret Saptama Komisyonu üyeleri Bakanın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile iki yıl için atanırlar.

İşçi ve işveren temsilcilerinin tayin veya görevine son verilmesi, ilgili kuruluşların yetkili organlarının Bakana yapacakları yazılı müracaat üzerine yapılır.

Herhangi bir atama veya değişiklik Resmi Gazete'de yayımlanır.

Komisyonun toplantıya çağırılması ve toplantılarda yeterlik sayısı 3.45/1994

9. Asgari Ücret Saptama Komisyonu re'sen veya ilgili taraflarından birinin yazılı istemi üzerine Bakanın çağrısı ile toplanır. İstem üzerine yapılacak toplantıda çağrılar, istem tarihinden başlayarak on beş günü geçemez.

Komisyon, üye tamsayısının yarıdan bir fazlası ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkan ayırdedici oy kullanır. Çekimser oylar, kullanılan oyların çoğunluğu yönünde kullanılmış sayılır. Komisyonda oylamalar açık yapılır.

Komisyon kararları, Başkan ve oy hakkına sahip üyelerce imzalanır ve her üyeye bir adet verilir. Tutanaklar Bakanlığın görevlendirileceği sayıda sekreter tarafından düzenlenir.

Komisyon çalışmaları için yeterli sayıda personel Bakanlıkça görevlendirilir.

Komisyonun çalışma yöntemi ve kararları

10. (1) (a) Komisyon, bu Yasada belirtildiği şekilde saptanan asgari ücretleri, toplanan bilgi ve belgelere göre hazırlanacak bir gerekçeye dayandırmak zorundadır.
- (b) Komisyon, asgari ücretleri saptarken gerekli gördüğü hallerde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti yetkilileri, daireleri, kamu kuruluşları ile işçi ve işveren ile uygun göreceği herhangi bir kuruluşun öneri ve görüşlerini alabilir.
- (c) Kıbrıs ve Kıbrıs dışındaki ülkelere ait istatistiklerden yararlanabilir veya Bakanlık

aracılığıyla doğrudan doğruya istatistiki bilgi derleyebilir.

- (2) Komisyon sadece asgari ücretleri saptamakla ilgili kararlar alır.
- (3) Komisyondaki görüşmeler ve alınan kararlar gizlidir. Asgari ücretlerin Resmi Gazetede yayınlanmasına kadar herhangi bir açıklama yapılamaz. Komisyon üyeleri görevleri dışında ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri her türlü bilgiyi saklamakla yükümlüdürler. Ancak ilgili kuruluşlar kendi yetkili organlarına bilgi verip görüş alabilirler.
- (4) Komisyon kendi çalışma usulünü düzenleyen yönetmelikler yapmak yetkisine sahiptir. Böyle bir yönetmelik Bakan'ın onayıyla Resmi Gazete'de yayınlanmak suretiyle yürürlüğe konur.

Tüzük yapma yetkisi

11. Bakanlar Kurulu, bu Yasadaki kuralların daha iyi ve daha kolay bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacı ile gerekli ve uygun gördüğü hususlarda Tüzükler yapabilir. Bu Tüzüklere aykırı davranışlar için 12. maddede öngörülen ceza ve müeyyideler uygulanır.

Suçlar ve cezalar
6.22/1982
4.37/1993

12. (1) Saptanan asgari ücret veya ücretlerin Bakanlar Kurulu tarafından Resmi Gazete'de ilanından sonra fiilen bu ücretten daha düşük ücret ödeyen veya böyle bir ücret ödeme vaadi ile istihdam yapan veya asgari ücreti uygulamayı ihmal eden herhangi bir işveren, suç işlemiş sayılır ve mahkumiyeti halinde aylık asgari ücretin dört katını aşmayan miktara kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (2) Mahkûmiyetten sonra devam ettirilen suçlar için (1). fıkrada öngörülen cezalara ek olarak suçun devanı ettirildiği her gün için yürürlükteki asgari ücretin iki katını aşmayan ek bir cezaya çarptırılabilir
- (3) Mahkeme, işverenin asgari ücrete uymaması nedeniyle, verilen cezaya bakmaksızın işçinin almaya hak kazandığı halde işveren tarafından kendisine ödenmeyen ücret tutarının işverence ödenmesini emreder. "

Dava ve davaların takibi

13. (1) Bu Yasa uyarınca bir işverenin işçiye asgari ücretten düşük ödemesi veya herhangi bir suç işlemesi halinde, ilgili işçinin veya kişinin şikayeti olsun veya olmasın, dava açılabilir.
- (2) Bu Yasa uyarınca cezayı gerektiren bir eylemin, işverenin vekili veya başka kişi tarafından yapılması halinde, böyle bir vekil veya diğer kişinin aleyhine, durumun gereğine göre, işverenle beraber veya ayrı olarak dava açılabilir ve her ikisi de aynı suç için Yasada öngörülen cezaya çarptırılabilir.

Ancak, bu yasanın 5. maddesi kapsamına giren herhangi bir suçtan, işveren doğrudan doğruya sorumludur ve 12. madde kuralları gereğince cezaya

- çarpıtılabilir.
- (3) Asgari ücretin uygulandığı yer veya meslekte, işçinin esas işverenin, başka bir işveren tarafından istihdam edilmesi halinde, her iki işveren de bu Yasanın ceza koyan kuralları bakımından işçinin müşterek işvereni sayılır.
14. Asgari ücretin uygulandığı bir yerde veya meslekte her işveren, işinde çalıştırdığı kişilerle ilgili olarak bu Yasa kurallarına uyulduğunu kanıtlayacak nitelikte ve özellikte ücretler hakkında ayrıntılı bilgi veren kayıt tutmakla yükümlüdür. Bu amaçla Asgari Ücret Saptama Komisyonunca ücretler hakkında gerekli bilgi teminini sağlayacak kayıt defteri ve şekli saptanıp uygulanması emredilebilir ve bu amaçla tüzük yapılabilir.
- Ancak İş Yasasının 10'uncu ve 24'üncü maddelerinde belirtilen şekilde yazılı akitleri veya ücret hesap pusulaları veya ücret bordroları olanlar, yukarıdaki kurallardan muaf tutulurlar.
- Bu madde kurallarına aykırı hareket eden işveren veya vekili bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, işlenen her suç için aylık asgari ücretin beş katını aşmayan miktara kadar para cezasına ve mahkumiyetten sonra suç işleme hali sürdürüldüğü takdirde, suçun devamı süresince her gün için aylık asgari ücreti aşmayan miktara kadar para cezasına, çarpıtılabilir.
15. Bakan, bu Yasa kuralları ile ilgili herhangi bir şikayeti araştırmak ve bu Yasa kurallarına gerektiği şekilde uyulmasını sağlamak amacıyla gerekli gördüğü sayıda kamu görevlisi görevlendirir.
- (2) Böyle bir Kamu görevlisi aşağıda belirtilen yetkilere de sahip olur:
- (i) Asgari ücret uygulamasına bağlı bir iş veya mesleğin yürütüldüğü herhangi bir iş yerine iş saatleri dahilinde girmek, işveren tarafından tutulan defter, ödeme evrakları veya diğer kayıtların gösterilmesini istemek, teftiş etmek, incelemek ve gerekli gördüğü durumlarda defter, evrak veya bunların herhangi bir kısmının örneğini çıkarmak.
- (ii) Asgari ücret uygulamasına bağlı herhangi bir iş veya mesleğin yürütüldüğü herhangi bir iş yerinde çalışanlardan veya çalışmış olanlardan bu Yasa uyarınca öğrenmek istediği bilgileri verebileceği kanısına vardığı şahısları, yalnızca veya başkaları yanında, sorguya çekmek, yazılı ifadelerini almak ve bu ifadeleri kendilerine imzalatmak.
- Ancak, bu şekilde sorguya çekilen hiçbir kişi yürürlükteki mevzuat uyarınca cevaplandırmaya zorunlu olmadığı soruları cevaplandırmaya zorlanamaz.
- Ücretlerle ilgili olarak tutulması gereken kayıtlar 5.37/1993 4.45/1994
- Kamu görevlisi atama yetkileri

Kamu
görevlisine
engel olmak,
sahte evrak
ibrazı vesaire
6.37/1993

Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975
6/1983
22/1989
64/1989
11/1997

Yürütme
Yetkisi
Geçici Madde
Yürürlüğe
giriş ve ilga

16. Bu Yasa uyarınca verilen yetkilerin kullanılmasında , herhangi bir kamu görevlisine herhangi bir surette engel olan, zorluk çıkararak, itaat etmeyen , taciz eden veya herhangi bir ödenekle ilgili evrakı veya herhangi bir diğer ödenek kaydını göstermekten kaçınan, ihmal eden veya reddeden ilgili veya görevli herhangi bir kişi , suç işlemiş sayılır ve mahkumiyeti halinde aylık asgari ücretin beş katını aşmayan miktara kadar para cezasına çarptırılabilir.

Bundan başka herhangi bir maaş veya ödeme bordrosu veya ödeme kayıtları üzerinde kısmen veya tamamen sahtekarlık yapan, sahte evrak düzenleyen veya düzenlenmesine sebep olan, izin veren, göz yuman, kamu görevlisine kasten sahte evrak gösteren, böyle bir evrağın ibrazına izin veren , göz yuman veya ibrazına sebep olan veya yazılı veya sözlü olarak sahte veya yanlış bilgi veren herhangi bir kişi, Ceza Yasasının kuralları uyarınca ceza kovuşturmasına uğraması etkilenmeksizin, suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde yıllık asgari ücretin beş katını aşmayan miktara kadar para cezasına veya altı ayı geçmeyen hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Ancak, bu kişi aynı suçtan dolayı iki kez cezalandırılmaz.

17. Bu Yasa, Çalışma işlerinden sorumlu Bakan tarafından yürütülür.
18. Asgari Ücret Saptama Komisyonu, bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten en geç 4 ay içinde asgari ücretleri saptar.
19. Bu Yasa Resmi Gazetede yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer ve bu tarihten itibaren Asgari Ücret Kanunu (Fasıl 183) yürürlükten kaldırılır.